THRILLER ROKU TÝDENÍKU *OBSERVER*

ŘEKA

UTÍKAJÍ PŘED NIČIVÝM POŽÁREM...
... VSTŘÍC NĚČEMU MNOHEM HORŠÍMU

PETER HELLER

ŘEKA

Copyright © 2019 by Peter Heller

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.

Translation © Martin Novák, 2020
Cover © DOBROVSKÝ s.r.o., 2020
Map © Rodica Prato, 2020
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2020

ISBN 978-80-277-0674-7 (pdf)

PETER HELLER

ŘEKA

VENDETA

Mému otci, Johnu Hellerovi,
nejlepšímu vypravěči,
jakého jsem kdy poznal.

Který mě poprvé vzal na malý člun
a zpíval mi Little Joe the Wrangler
a Barbara Allen.

Pipestem
Hudsonův záliv
Wapahk
Vodopád
Last Chance
Vodopád
Godawful
Vodopád
Bearhead
Jezero
Blueberries
Jezero
Feather
Tábor
Texasanů
Maskwa
Jezero
Sorrow
Jezero
Cedar
Jezero Moose
S

ÚVOD

UŽ DVA DNY CÍTILI KOUŘ.

Nejdřív si mysleli, že jde o další táborový oheň, což je překvapovalo, protože neslyšeli žádné letadlo, a přestože už několik dnů pluli po šňůře dlouhých jezer, neviděli nikde ani živáčka, ani v dáli se pohybující kánoi. Jediné stopy, které v bahně na břehu nacházeli, patřily vlkům, losům, vydrám a medvědům.

Vítr vál střídavě od západu a severu, takže před nimi musela být jiná skupina. To jim nešlo do hlavy, protože kouř už teď necítili jenom brzy z rána a v noci, ale i v nezvyklých denních hodinách, kdy pak natahovali nosy do vzduchu jako kojoti, nozdry rozšířené.

A pak jednoho večera přistáli na stromy porostlém ostrově, kde se utábořili. Na naplaveném dřevu si opekli jezerního pstruha a pozorovali, jak nad korunami smrků na protilehlé části zapadá slunce. Byl pozdní srpen a za jasných nocí už bylo chladno. Polární záře vidět nebyla, jen hustá změť hvězd

jiskřících svým odvěkým svitem. Vydali se na kopec. Čelovky nepotřebovali, protože byli pohybu ve tmě uvyklí. Občas, když měli pocit, že jim zbývá ještě dostatek sil, pádlovali dlouho do noci. Líbilo se jim, jak se zvuky nesou temnotou – šplouchání pádel nořících se do vody, bušení jejich dřevěných rukojetí o trup kánoe. Dlouhé, teskné výkřiky potáplic. Ty především. Jak se toužebně rozléhaly nocí.

Té noci nebylo slyšet šumění větru ani křik vodního ptactva. Prodírali se porostem modřínů, jedlovců a bříz, jejichž bílá kůra zářila do noci. Když dosáhli vrcholu pahorku, pokračovali dál po pěšině vyšlapané divokou zvěří, která vedla ke skalní římse. Vyšplhali se na ni, aby se rozhlédli kolem. A pak to spatřili. Na severozápadě. Nejdřív se domnívali, že to je slunce, ale to už dávno zapadlo. Na tisíce kilometrů tím směrem neležela ani žádná města. Nad stromy v dálce pulzovala oranžové záře. Vznášela se nad horizontem jako žár z rozžhavených uhlíků. Lehce se chvěla, takže na chvíli měli pocit, jestli je nešálí zrak. Ale nebylo pochyb, byl to požár.

Lesní požár, byť neměli tušení, jak velký nebo vzdálený, byl rozhodně větší, než si dokázali představit. Roztahoval se do dvou čtvrtkruhů. Mlčky ho pozorovali. Jeho pulzující tichost je děsila až do morku kostí. Zesilující vítr hnal oheň přímo k nim. Věděli, že tímhle tempem se do vesnice Wapahk na pobřeží Hudsonova zálivu nedostanou dřív než za dva týdny. Až se jezero nejdál na severu začne vlévat do řeky, zvýší se tak sice jejich rychlost, ale vzdálenost se tím nijak nezkrátí.

Ráno po tom, co spatřili požár, narazili na další tábor. Ležel na severovýchodním okraji zalesněného ostrova. Namířili si to k němu a s překvapením zjistili, že nikdo velký plátěný stan neboura. Nikdo se nikam nechystal. Na písčitém břehu byla vytažena stará, bíle natřená kánoe ze čtvercových kusů dřeva opatřená elektrickým motorem se solárním napájením, u které seděli dva muži na skládacích kempinkových židličkách, nohy natažené před sebe. Jack a Wynn na ně začali křičet a mávat a oba muži zvedli paže na pozdrav. Na kamenech mezi židličkami měli postavenou plastovou láhev bourbonu Ancient Age. Ten podsaditější měl na sobě flanelovou košili a na očích hranaté brýle s kovovými obroučkami. Ten štíhlejší měl na hlavě baseballovou čepici. O kmen smrku se opírala dvouhlavňová winchestrovka model 70.

„Neviděli jste ten požár?“ křikl Jack.

„Neviděli jste tu nějaké zbabělce?“ opáčil hubený muž a oba vyprskli smíchy. Byli opilí. Jack pocítil zhnusení, ale být opilý ráno v létě nebyl žádný smrtelný hřích.

„Na severozápadě zuří obrovský požár,“ řekl Jack. „Kouř z něj musíte cítit už několik dnů.“

„Nemáte satelitní telefon?“ zeptal se jich Wynn.

Nato se dali znovu do smíchu. „Měli byste se trochu uvolnit,“ řekl ten podsaditější, když skončili. „Proč si nevezmete židli a neposadíte se?“ Na břehu ale žádné další židličky nebyly. Muž dvěma prsty uchopil hrdlo láhve a mávl s ní směrem k nim. Jack zvedl odmítavě ruku. Muž pokrčil rameny a opatrným pohybem, jako kdyby ovládal jeřáb, si ji přiložil k ústům a napil se. Jezero bylo úzké, a kdyby požár přeskočil jeho západní břeh, muži by na ostrově nebyli v bezpečí.

„Jste přepravci?“ zeptal se Jack. Myslel tím dopravu mezi jezery. Těch bylo od jihu na sever celkem pět. Některá z nich propojovaly splavitelné kanály řek, jiné jen bahnité stezky, kde bylo nutné náklad vyložit z lodi a přenést. Poslední jezero ústilo do řeky. Ta byla široká a klikatila se dvě stě čtyřicet kilometrů převážně severním směrem k vesnici Cree, kde se vlévala do zálivu. Jackovi nepřipadalo, že by muži byli nějak zvlášť fyzicky zdatní.

„Máme vůz,“ opáčil ten štíhlejší a mávl rukou k táboru.

„Jo, máme všechno,“ přisvědčil tlusťoch.

„Jenom ne strach.“ Znovu se dali do smíchu.

„Ten požár je na návětrné straně,“ řekl Jack. „Odhadujeme, že je tak padesát kilometrů odsud. Je obrovský.“

Tlouštík se na ně podíval. Na tváři se mu objevil vážný výraz. „Víme o něm,“ řekl. „Tady to je v pohodě. Proč se s náma nenapijete?“ Ukázal na Wynna. „Hej, ty vysokej – jak se jmenuješ?“

„Wynn.“

„Ty budeš kápo, co?“ Tlouštík kývl hlavou na Jacka. „Jak se jmenuje on? Sralbotka? Buď tu zůstaňte, nebo se vraťte domů. Ha!“

Wynn nevěděl, co mu na to říct. Jack po nich vrhl pohled. „Možná byste jeden večer mohli vylézt někam výš a podívat se tímhle směrem,“ řekl a ukázal přes jezero. Nemyslel si ale, že by někdo z nich byl ochoten šplhat se do kopce nebo na strom. Mávl jim rukou, nepřesvědčivě jim popřál hodně štěstí a pak s Wynnem nastoupili do své kánoe a odpluli.

Třetí den potom, co požár spatřili, pádlovali podél východního pobřeží jezera Blueberries. Tak to alespoň stálo na mapě. Bylo

to zvláštní jméno a ani trochu na vodní plochu nesedělo. Jezero Blueberries – borůvky. Pluli blízko u břehu, protože od západu vál silný vítr, který jimi silně cloumal. Bylo to zvláštní ráno: vzduch byl mrazivý a pak se zvedl vítr. Do lodě ostře bily černé vlny. Jejich zpěněné vrcholky jim cákaly do obličejů a co chvíli se jim přes okraj kánoe převalila voda. Rozhodli se proto přistát na oblázčité pláži a zakryli otevřenou loď tak, aby se do ní nedostala voda. Kromě toho je ale trápila i mlha, která byla tak hustá, že se ji nedařilo rozehnat ani silnému větru. Ani jeden z nich se s něčím podobným ještě nesetkal.

Pádlovali podél pobřeží, když zaslechli křik. Nejdřív si mysleli, že jde o ptáky nebo vlky. Nebyli si jistí. Podobně jako v případě požáru nedokázali hned určit, o co jde. Lidské hlasy byly to poslední, co v okolní divočině čekali. Byl to ale mužský křik, kterému vzdoroval ženský hlas. Křik se nesl větrem. Wynn se pootočil a rychle ukázal pádlem směrem, odkud se hlasy ozývaly, a dál pokračoval v pádlování, protože by se jinak převrátili. Jeho gesto bylo vlastně otázkou: Zastavíme?

Když přistávali o hodinu dříve, aby kánoi zakryli před vodou, bylo to tvrdé přistání. Wynn byl těžší a jeho váha na přídi pomáhala proti větru, ale pak se svezli na vlně a ostře narazili do kamenů, které naštěstí nebyly špičaté; kdyby pláž byla z vápencové břidlice, prorazili by loď. Byl to nebezpečný manévr.

Slovům nerozuměli, ale ženin hlas byl vzteklý a mužův nezněl nijak výhrůžně, jen pobouřeně. Jack zakroutil hlavou. Doma by jistě očekávali soukromí, tak proč jim ho nedopřát uprostřed divočiny? Jejich postavy neviděli, jen tu a tam zahlédli obrysy stromů vystupující z mlhy jako temná stěna okraje lesa. Pádlovali dál.

1

Oba muži milovali plavbu v bouři. S kánoí utěsněnou proti vodě věděli, že jsou v bezpečí, pokud loď něco neprorazí. A tak se pro jistotu vzdálili pryč od stínů a zvuků pobřeží. Kompas nepotřebovali, dokud jim vlny narážely do levoboku. Mohli se vydat na hloubku, ale kdyby se převrátili příliš daleko od pobřeží, utopili by se. Proto si dávali pozor, aby jim zpěněné hřebeny vln narážely do lodě pod stále stejným úhlem. Oba pádlovali na kolenou, aby snížili těžiště. Bylo to vyčerpávající. Vítr náhle jako mávnutím kouzelného proutku ustal, ani ne během půl hodiny se jezero zklidnilo a oni se tak ocitli ztraceni v mlze husté tak, že temnou vodu kolem sebe viděli sotva na pár metrů. Mlha se převalovala v chuchvalcích po hladině jako nějaký tvrdošíjný kouř. Voda šplouchala o boky lodi a leskla se tak, že Wynnovi připomínala hedvábí. Celé to působilo zvláštním, snovým dojmem; Wynn si vzpomněl na román Edgara Alana Poea, který četl a v němž trosečníky unášel k jižnímu pólu proud, jenž cestou oteploval a uklidňoval.

Přestal pádlovat. Protože ten den udával jako háček tempo, Jack přestal taky a nechali loď klouzat po hladině. Byla vyrobená z kevlaru, byla téměř šest metrů dlouhá a trup měl na přídi a zádi tvar písmena V, takže plula rovně. Přestat pádlovat na klidné hladině bylo svým způsobem uklidňující. Bylo to jako sledovat hejno kachen, které náhle přestaly mávat křídly a plachtily nad korunami stromů na pobřeží.

„To bylo divné," poznamenal Jack.

„To souhlasím. Co myslíš konkrétně?"

„Nemůžu na ně přestat myslet," řekl Jack, položil pádlo napříč lodí a vytáhl z náprsní kapsy košile plechovku s tabákem Skoal. Byl celý promáčený, ale Jack si nikdy neoblékal bundu do deště, když pádloval, protože by byl stejně celý propocený, i kdyby bunda byla z prodyšného materiálu. Z principu taky nikdy nepoužíval odpuzovač hmyzu. Strčil si špetku tabáku do úst. „Tak se rozhlédni kolem, vítr a mlha současně, to zaprvé. Jo a mráz. Pak ten náhlý klid. Křik. A tohle. Je to trochu divné."

Wynn nic neříkal. Loď dál klouzala po hladině a společné mlčení mu připadalo jako svátost. Strčil prst do temné vody. Pořád byla studená, odhadem mohla mít tak pět stupňů. Sledoval, jak jeho prst za sebou nechává ve vodě tenkou brázdu. Byl to jediný spolehlivý důkaz, že se pohybují. „Vzpomněl jsem si na tu knížku od Poea," řekl konečně. „*Příběhy Arthura Gordona Pyma*."

„Jo, fakt?" Jack si odplivl. „Zajímalo by mě, co to bylo za lidi. Zněli jako pár."

„Možná je ještě někdy potkáme."

„Doufám, že ne. Celé ráno jsem přemýšlel, jestli jsme neměli zastavit."

„Abychom jim řekli o tom požáru?"

„Jo."

„Bylo by to riskantní," opáčil Wynn. Měl na mysli přiražení ke břehu – co kdyby na pláži byla polámaná břidlice? Otevřenému pobřeží, které se svažovalo hladce do vody, říkali pláž.

„Napadlo mě, že jsme mohli zastavit a zavolat na ně," řekl Jack.

Nechávali se unášet proudem dál. „Nedáš si oběd?" zeptal se Wynn.

„Dobře. Myslím, že si ho můžeme sníst na lodi."

Odepnuli plachtu, která kánoi zakrývala, a Jack se začal hrabat v příručním batohu, aby z něj vytáhl cihlu čedaru, šišku suchého salámu a uzavíratelný sáček s polámanými sušenkami. Posadil se na sedátko. V ruksaku měl také prkénko. Otevřel zavírací nůž, položil si prkénko na kolena a začal sýr a salám krájet.

Na Dartmouthu byli nejlepší přátelé. Teď si udělali přes léto a podzim volno. Celý červen a červenec totiž pracovali jako instruktoři pro přežití v divočině pro jeden z outdoorových programů v Adirondacks. Polovinu svých úspor se rozhodli vynaložit na lety k řece ve starém hydroplánu Otter. Ani jeden z nich nebyl zadaný. Jack se na jaře rozešel se svou láskou ze střední školy. Ta žila v údolí Fraser v Coloradu, nedaleko Gransby, kde Jackova rodina vlastnila malý ranč.

Wynn neměl žádnou přítelkyni už od třetího ročníku střední školy v Putney ve státě Vermont. Byla to poměrně vážená internátní škola, ale jeho rodina žila jen o pět kilometrů dál, a tak bydlel doma. Scházel se s dcerou filmové hvězdy, která ho považovala za exotického a neotesaného. Jackovi prozradil, že mu začalo být

jasné, že by to mezi nimi nefungovalo, když se s ní vydal na jarní prázdniny k ní domů do Malibu. Jednoho dne si vyšli na pozdní snídani, při níž si spolu s její matkou objednali florentská vejce. Když se zeptal, co to je, obě tenkrát otočily hlavy a její matka mu řekla: „Wynne, jsou stejná jako benediktinská, ale místo kanadské slaniny v nich je špenát." Poposunula si brýle na nose. „Znáš benediktinská vejce, ne?" dodala, načež se obě daly do smíchu a Keri ho poplácala po rameni. Samozřejmě věděl, co jsou to benediktinská vejce. Řekl, že to poplácání ho pálilo jako vypálený cejch. Ještě to odpoledne si změnil letenku a odletěl domů. Beztak už začala sezona výroby cukru, kterou miloval a během níž pomáhal otci vařit cukr v malém cukrovaru u Sawyer Brook.

Někdy pracovali celou noc. Za rozbřesku barvily sluneční paprsky poslední zbytky sněhu doruda, ranní vítr si pohrával s uschlými listy dubů a holými větvemi javorů, jejichž šelest se mísil se zurčením potůčku, jímž proudila voda z tajícího sněhu, a trylkováním brhlíků. Pod dlouhou mísou s čirou mízou praskal oheň. Moc toho s otcem nenamluvili, ale dost dobře si uvědomoval – na to podle svého názoru přečetl dost knih –, že tohle jsou možná ty nejvzácnější chvíle, které se svým otcem mohl trávit.

Během těch dlouhých chvil, kdy se snažil se svým srdcebolem vypořádat, také si začal říkat, že je stejně bezohledně povrchní a prospěchářský jako ona: Keri si chtěla užívat s místním klukem, který nosil flanelové košile, uměl rybařit a kácet dřevo a cítil se jako doma, když spal pod hvězdami, jako se ona cítila v pětihvězdičkovém hotelu. A on se chtěl scházet s dcerou filmové hvězdy, která žila v naprosto odlišném světě. Ve skutečnosti ale byla jen mladá dívka daleko od domova, dost možná i vyděšená, a on byl mnohem kultivovanější, než dával najevo.

Přitom v muzeích v Bostonu a New Yorku strávil víc hodin, než by se kdy obtěžoval přiznat. Jen nikdy nejedl florentské vejce.

Jednoho rána v cukrovaru tak došel k názoru, že ve skutečnosti s Keri nikdy přátelé nebyli a velmi zřídkakdy se společně smáli. To bylo smutné.

Jackův příběh byl mnohem jednodušší. S Cheryl se znal od druhé třídy, kdy její otec do údolí přišel jako nový šerif, a stali se z nich nejlepší přátelé. Teď se chtěla provdat a mít děti a on si uvědomil, že je opravdu úžasná žena, ale už ho začíná nudit. V květnu jí napsal dopis na rozloučenou, v němž vyjádřil naději, že i nadále zůstanou přátelé, což myslel naprosto upřímně.

Takže Jack i Wynn se srovnali se svým poblouzněním a možná v obou z nich po něm zůstal těžký kámen na srdci. Wynn by nikdy nepřiznal, že se zamiloval, despekt Keri pro něj byl jako tvrdá rána do břicha. Ani že si za první dva roky na univerzitě nenašel přítelkyni, protože byl ostýchavý.

Plavili se dál po jezeře. Jack nakrájel sýr a salám až do posledního kousku. Zhltli je jako vlci. Výhodou plavby na kánoi bylo, že si nemuseli dělat starost se zásobami. Měli s sebou tři barely plné jídla, které by jim nejspíš vystačily, i kdyby už nikdy žádnou rybu nechytili.

„Musí plout do Wapahku," poznamenal Jack. To byla vesnice, do které měli namířeno: měli v plánu přeplout toto poslední jezero, pár týdnů pokračovat dál po řece, do které se vlévalo, a pak se usadit v malé chatce na břehu Hudsonova zálivu.

„Nebo se jen plaví po jezerech a někdo je vyzvedne. Je a ty opilce."

Oba se nad tím zamysleli. Ačkoli to ani jeden z nich nevyslovil nahlas, napadlo je, že pokud se blížil požár, bylo by

nejbezpečnější, kdyby je z jezera Blueberries vyzvedlo letadlo. Taky by je hydroplán mohl dopravit na první jezero, odkud by mohli odletět. Protože ještě ten večer nebo druhý den ráno se měli dostat do místa, kde se toto nejsevernější jezero vlévalo do řeky Maskwa. A jakmile se po ní vydají dál, nebude už cesty zpět. Budou muset pádlovat po jejím proudu celou cestu až do zálivu. Řeka byla sice široká, ale plná zákrut, které znemožňovaly přistání hydroplánu, dokud za dva týdny nedoplují k jejímu ústí. Ale. Na jezeře nemohli zůstat, protože neměli vysílačku ani satelitní telefon, s jehož pomocí by mohli kontaktovat letiště na jezeře Pickle – nebo kterékoli jiné letiště – a požádat o vyzvednutí. Ani nikoho jiného, pokud by potřebovali zachránit. Při plánování cesty to rozebírali, ale usoudili, že moderní komunikační prostředky by kouzlo celé výpravy jen zničily. Kromě toho si satelitní telefon nemohli dovolit.

Pluli mlhou dál. Lehký severozápadní vánek přinášel pronikavý pach kouře, který se zcela lišil od dýmu z kamen na dřevo, na který byli z údolí, ve kterých vyrůstali, zvyklí. Byl těžší, páchl po spálenině a byl tak nějak hutnější.

„Možná mají telefon," uvažoval Jack nahlas, jak se tak nechávali unášet proudem.

„Myslíš, že bychom měli výpravu zrušit?" zeptal se Jack.

Wynn pokrčil rameny.

Za ty dva roky, co se znali, spolu spluli spoustu řek a zdolali spoustu hor. Někdy po dobrodružství toužil víc jeden, jindy druhý. Jejich týmové uvažování se vyznačovalo jemnou, ale silnou rovnováhou rizika a opatrnosti. Jejich role se často měnily a právě proto byli tak dobří partneři. Jack by si obavy svého přítele nikdy nedovolil znevážit. „Stálo nás hodně námahy se sem dostat, co?"

„Jo."

„Ale nikdo se nechce potýkat s megapožárem."

„Ne."

„Chceš čokoládovou tyčinku?" zeptal se Jack.

„Jasně."

Lehký větřík na levých tvářích sotva cítili. Mlha se v něm s malátnou ospalostí převalovala, jako kdyby tam byla vždy a nikdy tomu už nemělo být jinak. Působilo to uklidňujícím dojmem.

„Pokud ten pár nevyzvednou a oni mají v plánu plout dál po řece, měli bychom jim o tom požáru říct," poznamenal Wynn. Podal obal od své tyčinky Jackovi, který ho zmuchlal a strčil do síťované kapsy na jednom z barelů. Večer obaly spálí. „Všichni, kdo mají v plánu pokračovat po řece, si budou chtít pospíšit."

Jack si odfoukl. „Ztratíme tak půl dne, ne?" Vytáhl pádlo z trupu lodi.

„Jo."

„No, tak ho ztratíme."

Otočili kánoi proti slabému odporu falešného kýlu, na klidné vodě to bylo naprosto snadné. Srovnali loď, opřeli se do pádel a vydali se zpátky směrem, ze kterého připluli. Bez větru a vln, které by jim navigaci ulehčovaly, museli použít kompas, na němž Jack nastavil azimut 170 stupňů, a vypluli do mlhy, aby muže a ženu před požárem varovali.

Mlha se nakonec během pár minut zvedla a zůstalo po ní jen svěží ráno, jako kdyby nikdy ani neexistovala. Obloha byla bez mráčku a podzimně modrá. Vzduch byl tak průzračný, jako

kdyby si k očím přiložili zvětšovací sklo: kmeny bříz se jasně rýsovaly na tmavém pozadí modřínů a smrků, jejichž konečky větví byly tu a tam zbarvené dožluta. Některé z jehliček modřínů měly vybledlou barvu trávy. Malebnou atmosféru dokreslovaly růžové vrbky úzkolisté lemující břeh. Přes noc jako by léto předalo vládu nad přírodou podzimu. Bylo to nádherné a zároveň jim to oběma nahánělo hrůzu. Čekaly je divoké vody a sjíždět je by rozhodně bylo mnohem bezpečnější za teplých dnů pozdního léta. Měli sice s sebou neopreny, ale slyšeli o expedicích, které zaskočil časný sníh a chladno a jejichž členové zemřeli. Stalo se tak při nechvalně známé výpravě šesti mužů z Dartmouth College na kánoích v roce 1955 v Dubawntu, kdy její vůdce jménem Art Moffatt po dlouhém boji s vodními živly v mrazivém počasí zemřel. Tady nahoře nebylo možné příchod jednotlivých ročních období předpovídat a oni si vybrali čas, kdy předpokládali, že bude hladina řeky nejnižší a dny nejteplejší; kromě toho se taky museli řídit termínem ukončení své práce.

Pádlovali. Jack si broukal. Obvykle si broukal, když pádloval, melodie starých kovbojských písní, které mu zpívával otec, jako Streets of Laredo, Little Joe the Wrangler a Barbara Allen. Taky skladby od Sky Ferreiry, Drakea a Solange; Wynn rozsah jeho repertoáru kvitoval s povděkem.

Před pár dny proplouvali mezi dvěma ostrovy na jezeře Sorrow a Wynn na zádi zahlédl něco ve vodě. Bylo to velké a zanechávalo to za sebou stopu jako malý člun. Zůstal na to zírat. Ať už to bylo cokoli, plavalo to ke stejnému ostrovu, na kterém měli v plánu rozbít tábor. Jake si broukal a tu a tam zazpíval úryvek z Guantanamery od Wyclefa Jeanse: I'm standing at the bar smoking a Cuban cigar… Hey yo I think she's eyein'

me from afar… Wynn na zádi přimhouřil oči a rozeznal paroží losa. Byl obrovský. Musel být, to bylo poznat i zdálky. Byl asi tři kilometry od nejbližšího břehu. Skvěle. Měli sdílet malý ostrov s obojživelným losím samcem. Aspoň že nebylo období říje. „Hej, Jacku, podívej se na to. Zatraceně." Nevěděl, proč šeptá. Jack si dál pobrukoval, pohroužen do nějaké melodie. „*Hej.*" Pobrukování, úryvek textu. „Hej! *Kámo!*" Jack se překvapeně otočil.

„Víš, že si broukáš celý den?"

„Vážně?"

„Jo. A máme společnost," ukázal Wynn pádlem.

„Zatraceně, to je los?" zasmál se Jack. „Škoda, že si tu obludu nemůžeme zapřáhnout jako soba. Podívej, jak rychle plave. To jsou minimálně čtyři uzle."

Přesto se rozhodli na ostrově utábořit a žádné problémy se svým sousedem tu noc neměli. Jižní pobřeží bylo porostlé okřehkem. Tiše prošli kolem a sledovali, jak se los pase. Než se setmělo, seděli už u ohně s hrnky pozdní kávy v rukách. Najednou Jack tiše hvízdl. Když se Wynn otočil, spatřil losa, jak stojí na okraji lesa a pozoruje je. Vypadal opuštěně, jako kdyby se k nim chtěl přidat. Očividně ještě nikdy dřív žádného člověka neviděl.

Teď, když se mlha zvedla a vzduch byl průzračně čistý a chladný, si mysleli, že nebudou mít problém najít tábor dvojice, kterou zaslechli, ale nedařilo se jim to. Napadlo je, že nebyli jen sami dva. Možná byla na východním pobřeží utábořena celá expedice a oni jen slyšeli hádku těch dvou. Třeba odešli stranou, aby si mezi sebou něco vyříkali. Pak by ale bylo snadnější všimnout si barevných stanů zbytku týmu nebo řady kánoí směřujících k severní straně jezera, kde se vlévalo do řeky. Neviděli ale vůbec nic.

Nikde nebylo k vidění nic než světlé vrbky a lesní stěnu, také mělké zálivy s kamenitými plážemi, někdy obrostlé žlutohnědou trávou; viděli skalnaté zátoky s padlými kmeny smrků, zřícenými na černé balvany a vybledlými tak, že připomínaly obří kosti, a s nízkými porosty vegetace mezi skalami na pobřeží, o kterých věděli, že musí být borůvky.

Pokud někdo z nich chtěl zastavit a natrhat si, neřekl to. Cítili, že jsou pod tlakem. To, co původně měla být téměř měsíční či delší plavba po jezerech a řece, se změnilo v boj o čas. Z letadla ve Wapahku vystoupili s úmyslem nic pevně neplánovat – prý se ozvou, až se vrátí zpátky – a plánovali si pohodovou plavbu s trasami, které budou moci dle libosti kdykoli zkrátit. Při zastávkách se chtěli vydávat na túry nebo na lov, pokud se jim bude chtít, sbírat lesní plody, odpočívat a kouřit dýmky a vůbec si užívat nenucené volnosti jako Huck Finn nebo Stubb – jejich dýmky byly staré a oni milovali se v táboře natáhnout a pobafávat z nich vanilkový tabák. Připadali si tak jako zkušení průzkumníci. Dychtili vydat se do přírody beze spěchu nabitého itineráře. Dokonce si nevzali ani hodinky a spoléhali na slunce a hvězdy, když byly vidět, a na svůj tělesný rytmus, když vidět nebyly. Většina jejich předchozích plaveb byla ve spěchu, protože byli pracující studenti, takže neměli moc času. Chtěli si vyzkoušet, jaké to je, v přírodě skutečně žít. Teď se ale všechno změnilo. Příčinou byl požár, který oné noci viděli, a časný mrazík.

Pádlovali zpátky pod úhlem sto sedmdesáti stupňů od směru, ze kterého připluli, takže směřovali k pobřeží. Přišlo jim zvláštní, že nikde nevidí žádné stopy po opuštěném tábořišti nebo jim cestu nezkřížila jiná kánoe. Na jedné širší pláži z lesa vytékal malý přítokový potok. Rozhodli se, že tam zastaví, rozdělají

oheň, dají si čaj a rozmyslí, co dál. Normálně by v potoce rybařili, ale tentokrát ne. Měl tmavší barvu než jezero, které se ve slunečních paprscích časného odpoledne odělo do neprůhledně zeleného hávu. Třísloviny zbarvily potok dohněda. Často v menších přítocích zkoušeli své štěstí, ale tentokrát ani jeden z nich prut nevytáhl.

Kolem byla spousta dřeva. Byli na návětrném pobřeží a naplavené dříví se povalovalo po celé pláži jako trosky lodí vyplavené mořem podél přílivové linie. Byly tam vybělené kostry jedlí, hladké a tvrdé, a hnijící mršiny bříz, ze kterých ještě neodpadla kůže prachově bílé kůry. Kolem byly hromady menších větví dokonale vysušených sluncem a větrem. Když je Jack lámal o koleno, ozývalo se praskání pronikavé jako výstřel. Nasbíral jich plnou náruč, zatímco Wynn v gumových wellingtonkách vlezl do vody a začal s dalekohledem pátrat po pobřeží a zeleně zbarvené vodě směrem k ústí odtoku. Jack si všiml, že to dělával často – postavil se do vody, přestože mohl klidně zůstat na břehu – a bavilo ho to. Tak jako se Jack vyžíval ve výškách a vrcholcích hor, Wynn byl nejradši, když se mohl ponořit do vody a nikdy si nedělal hlavu s chaosem divoké řeky – v tu chvíli se zdál být nejšťastnější. Obdobné to bylo i s rybařením: Jack dával přednost rybaření v řece ze sucha trupu veslice, zatímco Wynn se radši brodil do půli stehen ve vodě. Jack to přičítal prostředí, ze kterého oba pocházeli – on vyrostl v horách Rocky Mountains a cítil se tam dobře. Vysoká poušť a ještě vyšší vrcholky hor. Wynn pocházel z oblasti plné potoků a řek, rybníků a jezer; z vodního světa.

Wynn držel prst na kolečku zaostřování a přejížděl dalekohledem po severním pobřeží. Neviděl místo, kde jezero ústí do řeky, ale věděl o jeho pozici z mapy. Nacházelo se vedle vystupující

ledovcové morény, kterou v jiné epoše tvořila hromada povalených balvanů, jež teď obrostla stromy a mechem. Ráno jí byli už tak blízko a teď od nich byla osm kilometrů daleko. Tam řeka začínala. O dva a půl kilometru dál byly první velké vodopády, tvořené strmou kaskádou, na níž předchozí rok přišli o život čtyři kanoisté, kteří minuli místo na pravém břehu řeky, kde měli lodě vytáhnout a přenést. Proud tam byl ale silný a na levém břehu nebylo místo, kde by se dalo přistát. Jedna z hlavních výstrah v každém popisu celé řeky nabádala, aby se půldruhého kilometru od jezera vodáci drželi co nejvíc napravo.

Do Wynnova zorného pole vlétly dvě kachny a znovu se rychle ztratily směrem na jih. Podíval se na východ a zahlédl na obloze kroužit velkého dravce. Když si po chvíli všiml bílého záblesku, věděl s jistotou, že to je na lovu orel bělohlavý.

Nikdy ale žádná kánoe. Wynn to vzdal, Jack věděl, co teď udělá, a taky to udělal. Položil dalekohled na skálu, aby se mu nekymácel na krku, pak si dřepl a začal zkoumat kameny na pláži. Posbíral jich plnou náruč. Ale nejenom kamenů, ale i klacky, dvě pírka, pravděpodobně mořského orla a vrány – klekl si, rozdělil kameny na dvě hromádky, připomínající spíš obřadní než pohřební mohyly, svedl kolem nich vodu a do kanálů vložil pírka jako lodě. „Dlouhé čluny," zašeptal si pro sebe, ale Jack ho slyšel. „Jako vikinský pohřeb." Jestli si Jack broukal, tak Wynn si mluvil sám pro sebe, obzvláště když dělal tyhle své věci. Wynn byl blázen do Goldsworthyho, environmentálního sochaře, a obdivoval etiku pomíjivého umění, buddhistickými obrazy z písku počínaje a měsíci z klacíků Jay Meada konče. Nesvazovalo to ego: očišťující tvorba něčeho, co za pár hodin nebo dnů zmizí. Vypovídalo to o vlastnictví a pomíjivosti všech

věcí. Méně už ho ohromovaly extravagantní hávy od Christa, které považoval za okázalé a pánovité.

Jak tak Wynn dřepěl u vody, připomínal Jackovi malé dítě na pláži s kyblíčkem a lopatičkou. Byl zrovna tak pohroužený do své činnosti a šťastný. „Neuděláš si ani fotku?“

Wynn zvedl hlavu a pokrčil rameny. Měl přihlouplý výraz jako někdo, koho nachytali, že si povídá s čipmankem.

Jack zíral do ohně. Plameny poskakovaly po praskajícím dřevu. Nabral do konvice vodu, postavil vedle ohně dva ploché kameny, konvici na ně postavil a klackem pod ni nahrnul žhavé uhlíky a hořící dřevo. Voda se začala rychle vařit. Provlékl pod drátěným uchem klacek, konvici zvedl, postavil ji na skálu a vydal se ke kánoi, aby z příručního batohu vytáhl čaj a hnědý cukr. Na dně ruksaku měli dvě nouzové deky, nepromokavé zápalky a tubu s podpalovačem. A balíček s jídlem, ovesné vločky a cukr, energetické tyčinky, mrazem sušené ovoce a několik konzerv; dost pro jednoho z nich na přibližně tři dny. Taky signalizační zrcátko a malý kompas bez rámečku. Hodil čajové sáčky do konvice, posadil se v jasném slunci na hladký kmen a pozoroval jezero.

Neexistuje místo, kde bych byl radši, pomyslel si. A taky: něco není v pořádku. Cítil to na zátylku. Bylo to podobné, jako když se mu na něm ježily chloupky těsně před bouřkou doma v Never Summers. Než v Montaně vystoupil z lesa na mýtinu, kde na něj čekal grizzly. Vždy měl šestý smysl – někteří lidé ho mají – a myslel si, že mu nejednou zachránil kůži. Měl ho i to ráno, když mu bylo jedenáct a mladá kobylka uklouzla na hladké skalní plotně nad rozbouřeným letním potokem. Teď cítil, jak ho zaplavuje pocit horka. Pokusil se tu představu zaplašit.